

HODNOTA VEDECKÝCH INFORMAČNÝCH ZDROJOV Z POHLĀDU POUŽÍVATEĽA

Halienová, Zuzana

Slovenská národná knižnica, zuzana.halienova@snk.sk

Abstrakt

Vedecké informačné zdroje sa stávajú neoddeliteľnou a štandardnou súčasťou každej akademickej, vedeckej a špeciálnej knižnice. Nezaostávajú ani verejné a regionálne knižnice. Je však dostatok informácií o kvalitných vedeckých informačných zdrojoch pre používateľa? Dokáže sa používateľ zorientovať v spleťosti elektronických informačných zdrojoch (EIZ)? Tieto informácie sú vnímané odlišne ako používateľom, tak aj knihovníkom. A práve tieto odlišnosti vnímania EIZ ovplyvňuje aj jeho využívanie. Aké riešenia pomôžu, aby sa EIZ stali základnou ponukou každej väčšej knižnice a boli dostatočne využívané a aby došlo ku spokojeniu potrieb používateľa a knihovníka zároveň?

Abstract

Scholarly information sources become inseparable and standard element of academic, scientific and special library. Public and regional libraries don't lag. Is it enough informations about quality scientific information sources for users? Is the user able to orientate in intricateness electronic information sources (EIS)? The user and the librarian take in these informations differently. The use is influence by this differences. What kind of solutions will help, in order to become the EIS the basic offer in every big library and the EIS will be use enough and also to satisfy the needs of the users and also the librarians?

Kľúčové slová

Elektronický informačný zdroj, databáza, používateľ, knihovník, hodnota, uspokojovanie potrieb

Keywords

Electronic information source, database, user, librarian, value, satisfaction of need

21. storočie prináša nové možnosti v oblasti informačných technológií. Všetko so zrýchľuje a knižnica musí nasledovať tento trend, pokiaľ chce obstáť pred svojimi používateľmi, ktorí sú „hladní“ po nových možnostiach získania dôležitých informácií. Tieto informácie chce mať používateľ knižnice mnohokrát rýchlo a hneď. Dnes je jasné, že knižnica so svojimi tradičnými papierovými fondami už nemôže obstáť pred náročnosťou svojho čitateľa. Obrovské možnosti ponúka internet – dnes už dostupný nielen v knižniciach, ale aj v mnohých domácnostiach.

Internet sa stáva významným nástrojom pre získanie dôležitých informácií. Na internete sú dostupné mnohé webové stránky, ktoré ponúkajú množstvo noviniek. Vysokoodborné časopisy sú ponúkané on-line samostatne vydavateľom alebo prostredníctvom agregátora, ktorý ponúka databázy časopisov, zväčša tematicky zamerané. Všetky tieto služby sú platené. Slovenské knižnice však neobstoja pred náročnosťou používateľov len s voľne dostupnými webovými zdrojmi a databázami na internete. Musia prinášať kvalitné a odborné elektronické informačné zdroje, ktoré sú spravidla platené.

Slovenské knižnice čoraz častejšie pristupujú k nákupu drahých elektronických zdrojov. Stávajú sa súčasťou takmer každej knižnice, či už akademickej, vedeckej, špeciálnej, ale aj regionálnej a verejnej. Tak sa elektronické informačné zdroje stávajú dostupné takmer pre všetkých. Už to nie je výsada len akademických profesorov, vedcov a bádateľov, ale mnohé z nich sú svojim obsahom určené aj pre širokú verejnosť. Sú dostupné on-line, t.j. že čitateľ nie je obmedzovaný

iným používateľom (napr. ako pri používaní CD-ROMu alebo DVD-ROMu). Knižnica tak poskytuje obrovské databázy informácií, mnohé z nich obsahujú karentované časopisy v plnom texte alebo iné vysoko odborné periodiká.

Niektoré knižnice sa spájajú a vytvárajú tzv. konzorcionálne nákupy drahých databáz, aby znížili náklady na ich kúpu. Tak sa na Slovensku objavili databázy ProQuest 5000, Web of Knowledge a mnohé iné. Tieto sú však určené predovšetkým pre akademickú obec, pretože sú nákupom akademických knižníc. Jedinečným nákupom predstavuje nákup národnej licencie databáz EBSCO na Slovensku, ktorú nakupuje Slovenská národná knižnica v Martine pre všetky akademické, vedecké, špeciálne, regionálne a verejné slovenské knižnice.

Výhody elektronických informačných zdrojov sú obrovské. Sú dostupné autorizovaným používateľom v akomkoľvek čase, na ktoromkoľvek mieste, mnohé sú dostupné oveľa skôr ako tlačené verzie (výnimku tvorí embargo niektorých časopisov), v reálnom čase ich môžu čítať viacerí čitatelia, šetria čas potrebný na získanie prístupu ku konkrétnemu dokumentu a v poslednom rade ponúkajú také možnosti prehľadávania, ktoré tlačené nemôžu poskytnúť.

„Tradičná“ prezentácia elektronických informačných zdrojov

Každá knižnica sa snaží prezentovať svoje drahé nakúpené databázy pre svojich čitateľov a používateľov svojim vlastným spôsobom. Niekedy to býva informácia na informačných paneloch v priestoroch knižnice alebo na informačných letákoch, ktoré rozdáva svojim používateľom. Niektoré knižnice na Slovensku pristúpili k propagácii svojich databáz priamo na internete, kde v rámci svojich vlastných webových stránok hovoria o elektronických informačných zdrojoch, ktoré majú prístupné. Nezaostávajú ani rôzne druhy školení, tréningov a kurzov, ale aj integrácia do samotnej výuky na vysokých školách. To všetko by malo priblížiť bohatý svet databáz. Je to všetko dostačujúce?

Každá knižnica si musí zväziť nákup databázy, kvôli vynaloženým finančným prostriedkom. Na základe využívania môže zhodnotiť jej prínos pre svojich používateľov. No mnohokrát sa stáva, že knižnica má predplatené bohaté informačné zdroje, ktoré sú však málo využívané používateľmi. Kde nastáva problém? Môže to byť spôsobené nedostatočnou kvalitou informačného zdroja? Alebo dôvodom nízkeho využitia je neinformovanosť používateľa? Alebo sa objavuje ďalšia možnosť – a to tá, že je tu nezáujem o takéto zdroje zo strany používateľa? Otázok je mnoho, no nájsť tú správnu odpoveď, aby mohol byť tento fenomén odstránený, je veľmi ťažké.

(Ne)záujem o elektronické informačné zdroje

Prečo teda používatelia nevyužívajú informačné zdroje tak ako by chcel knihovník? Jednou z možností je novodobý fenomén „googlemánie“ a fráza „na internete je všetko“. A tak sa neraz stretávame v knižnici s dôsledkami týchto javov. Študenti neštudujú, ale kompilujú internetové stránky do jedného celku a v konečnej fáze svojej práce zídu do knižnice, aby im knihovník našiel relevantnú odbornú literatúru k danej téme, ktorú by uviedol do použitej literatúry. Obeťami tohto fenoménu sú nielen seminárne práce, ale často aj diplomové práce, ktoré by mali byť postavené na štúdiu a využívaní kvalitných a odborných zdrojov.

Nie všetci učitelia vedecky pracujú, preto len málo z nich má záujem o kvalitné informačné zdroje a ani o poskytované služby v tomto smere. A keďže o tom nevedia samotní učitelia, nemôžu vedieť o tom ani študenti. A tak svoju potrebu „hladu po informáciách“ uspokojujú predovšetkým prostredníctvom „googlemánie“ alebo portálov, ktoré sú určené pre študentské práce – akými sú www.seminarky.sk, www.referaty.sk, <http://referaty-seminarky.sk>, www.studujem.sk alebo www.viahistoria.sk a pod. Veľmi populárna je dnes aj WIKIPÉDIA (<http://sk.wikipedia.org>), encyklopédia vytváraná samotnými používateľmi, ktorej hodnota informácií je tiež diskutabilná. Tieto zdroje sú z hľadiska kvality a chýb dosť pochybné. Nemôžu slúžiť ako základný zdroj pre vedecké, no zároveň i vysokoškolské práce. Študenti čoraz častejšie hľadajú zdroj informácií práve v takýchto zdrojoch. No knižnica na takýchto

zdrojoch nemôže stavať svoje služby. Takéto poskytovanie služieb knižnicou neprináša hodnotu. Preto sa knižnica musí obracať na renomovaných vydavateľov a dodávateľov kvalitných a odborných časopisov resp. databáz časopisov, aby priniesla pre svojich používateľov odborné a kvalitné súbory časopisov a periodík.

Zdá sa, že samotná propagácia elektronických informačných zdrojov neprináša želaný výsledok využívania elektronických informačných zdrojov. Na jednej strane sú používatelia, ktorí sa uspokojia s nekvalitnými, voľne dostupnými zdrojmi na internete, pretože majú k nim okamžitý prístup, na strane druhej stojí knižnica s nakúpenými vysokoodbornými databázami o ktoré nie je záujem. Študenti a učitelia sa nezaujímajú o kvalitné informačné zdroje, tak prečo ich nakupovať? Môže tento trend knižnica zmeniť?

Možnosti knižnice

Možno sa dá zmeniť pohľad študenta niekedy i učiteľa na informácie na internete. Internet je v súčasnom období zvláštny fenomén, ktorý sa udomácnil vo využívaní vysokoškolákov a stal sa hlavným zdrojom informácií. Knižnica a informační pracovníci majú jedinou možnosť – porovnať kvalitu informačných zdrojov – platených a odborných s voľne dostupnými na internete. A to nie len v samotnej knižnici, ale aj priamo na vysokých školách nie len pre študentov, ale aj vedeckých pracovníkov.

Kým vedecký pracovník bol zvyknutý na kvalitný časopis v tradičnej papierovej forme, musí ho knižnica naučiť používať aj elektronickú formu a hlavne mu ukázať, že článok z časopisu môže získať okamžite priamo vo svojej pracovni a ani nemusí navštíviť vlastnú knižnicu. Kým v minulosti ťažko našiel obsah a ešte ťažšie získal plný text článku, dnes si ho môže pozrieť na svojom počítači. Knižnica má možnosť ponúknuť takúto službu prostredníctvom *vzdialeného prístupu* k drahým a bohatým elektronickým databázam. Takýmto prístupom sa zamedzí zneužívanie, do zdroja sa dostane len používateľ, ktorý získal oprávnenie v knižnici a môže využívať kvalitné elektronické informačné zdroje len s pripojením na internet. Je to rýchle a bezplatné. Je to lacné, pohodlné a praktické. Tak prečo to nevyužiť?

Kde ostáva hodnota elektronického informačného zdroja?

Je teda hodnota elektronického informačného zdroja pre používateľa a samotného knihovníka rozdielna? Používateľ, ktorým je študent, učiteľ, vedec, či bežný používateľ, vidí v databázach svoje vlastné relevantné informácie, ktoré ho zaujímajú. Tie si nájde, prečíta, vytlačí, pošle e-mailom alebo uloží. Knihovník tieto databázy vníma ako hodnotu balíka, ktorý môže ponúknuť svojmu používateľovi. Má čas sa učiť vyhľadávanie a stratégiu rešeršovania a má čas sa stať profesionálnym rešeršérom, ktorý ovláda všetky techniky rešeršovania, vzhľadom na široké softwarové rozhranie databáz. Naopak používateľ sa môže v tomto širokom spektre úplne stratiť, pretože každá databáza sa čiastočne odlišuje v stratégii vyhľadávania a ukladania záznamov. Neustále vylepšovania, časté zmeny vo vyhľadávacom softvare to len sťažujú. Na druhej strane sa firma snaží svojimi zmenami prispôsobiť svojmu používateľovi. Preto rozdielnosť vyhľadávacích stratégií v jednotlivých databázach môže odradiť používateľa, hoci databáza obsahuje dôležité a odborné časopisy, mnohé v plnom texte. Tým sa hodnota elektronického informačného zdroja v očiach používateľa úplne znižuje.

Je jednoznačné, že používateľa zaujíma predovšetkým obsah databázy a jednoduché vyhľadávacie možnosti, profesionálneho rešeršera zaujímajú najmä možnosti expertného vyhľadávania tak, aby mohol zadať rešeršnú požiadavku profesionálnym spôsobom a nájsť čo najrelevantnejšie záznamy.

Tu môže zohrať veľmi dôležitú úlohu knihovník, pretože musí vedieť poradiť, ktorý zdroj je relevantný na danú tému, ktorý je najvýhodnejší a samozrejme musí ovládať danú stratégiu rešeršovania. Používanie boolovských operátorov, krátenie, no i logické spájanie slov dáva záruku kvalitného výsledku. Preto by mal knihovník jednoznačne spolupracovať s vedcami,

učiteľmi i študentmi, učiť ich základom vyhľadávania a pridať tak vlastnú hodnotu k týmto zdrojom pre nich.

Ďalším nedostatkom v spleťosti informačných zdrojov vidím v ich odlišnom chápaní a pomenovaní v samotnej knihovníckej verejnosti. Kým databázy EBSCO sú vnímané mnohokrát nesprávne (napr. sú prezentované ako „databázy eIFL, databáza EBSCO a pod.), pričom sa jedná na Slovensku o súbor 11 databáz z rôznych odborov, podobne odlišne sú chápané aj databázy Web of Knowledge alebo databázy od firmy ProQuest, ktoré sú prístupné na Slovensku. Samotné nepochopenie elektronických informačných zdrojov dáva základ pre nepochopenie používateľom. Množstvo názvov pre jeden produkt vytvára nepochopiteľnú sieť a znižuje jeho hodnotu, pretože nielen knihovník, ale aj samotný používateľ sa stráca v spleťosti názvov elektronických informačných zdrojov. Hodnota elektronických databáz sa tak znižuje. Odstránenie tohto problému by vyriešilo mnoho nedorozumení a množstvo komplikácií. Je potrebné odlišiť meno producenta databáz od názvu samotnej databázy, ktorú ponúka. Pokiaľ sa naučíme rozlišovať tieto dve veci, pavučina databáz bude oveľa zrozumiteľnejšia.

Tieto nedostatky by mohli vyriešiť školenia a kurzy pre databázy. Položme si však otázku, či je záujem o školenia a kurzy? Aj samotné školenia a kurzy pre informačných pracovníkov z knižníc nie sú vždy atraktívne a nie sú plne obsadené. Ešte väčší nezáujem je o kurzy a školenia určené pre študentov, vedcov a potencionálnych používateľov, ktoré by pomohli zorientovať sa v množstve databáz a jednotlivých dodávateľov ako aj stratégiu rešeršovania. Hoci sú tieto školenia vedené profesionálnymi rešeršérmi alebo samotnými spoločnosťami, ktoré dodávajú databázy, sú kvalitné a pomáhajú používateľovi zorientovať sa v bohatej ponuke databáz, základom rešeršovania a spoznávania odlišností v software tej ktorej databázy, knižnice neustále bojujú s malým záujmom, resp. nezaujmom o tieto školenia. Nepomáhajú ani ponuky zverejnené v takmer všetkých informačných kanáloch a čitateľ o týchto kurzoch vie.

Podľa môjho názoru je to všetko spôsobené neustále sa opakujúcim fenoménom „googlemánie“ a internetu. Študent si jednoducho povie „načo sa učiť zložitú stratégiu vyhľadávania a to ešte pre každú databázu zvlášť, keď všetko nájdem na internete“. Je to problém, ktorý netrápi len slovenské knižnice, je to problém celosvetový, je to problém takmer každej knižnice. Nezáujem a neochota sa vzdelávať v tomto smere je pre používateľa obrovským handicapom, pretože hodnota drahej a kvalitnej databázy sa v jeho očiach automaticky znižuje. Preto aj vedecké štúdium a vedecká práca sa pomaly vytráca zo škôl, čo je podľa môjho názoru negatívny dôsledok „googlemánie“.

Knihovník presne vie, koľko finančných prostriedkov, ale aj vlastnej energie, času a znalostí vynaloží za elektronický informačný zdroj, že sú to zdroje vysoko kvalitné a hodnotné a určite dôležité pre vedcov, študentov a bádateľov. No ich neochota a nezáujem o tieto zdroje automaticky znižuje ich hodnotu. Samozrejme ich potreba v knižniciach je jednoznačná, zvyšuje to kredit každej knižnice. To však nestačí. Ak knižnica nedosiahne využívanie vedeckých informačných zdrojov, ich hodnota v knižnici bude takmer nulová a vynaložené finančné prostriedky budú zbytočné. Je potrebné dostať tieto obrovské a hodnotné databázy vedeckých zdrojov do povedomia odbornej verejnosti, aby sa využívali dostatočne, pretože potenciál na to všetko majú.

Prieskum v roku 2002

Zaujímavým zistením bol dotazníkový prieskum uskutočnený na Slovensku roku 2002 v akademických knižniciach o preferenciách využívania elektronických informačných zdrojov. Z tohto prieskumu vyplynulo, že 42 % preferuje elektronické zdroje, ale až 68% ich využíva, čo môže znamenať, že tieto elektronické zdroje využívajú aj tí, ktorým „nesedia“, no ich hodnota je pre nich dôležitá.

Miera reálneho využívania elektronických zdrojov však môže byť spôsobená aj inými parametrami. Môže to byť spôsobené aj dostupnosťou týchto zdrojov, jednotlivé skúsenosti (či osobné alebo sprostredkované), ale aj očakávania od databázy. Niektorí používatelia môžu byť tlačení do využívania týchto zdrojov, hoci ich hodnota a kvalita nemusí byť relevantná, no iní, by radi využívali elektronické informačné zdroje, ale prístup k nim je pre nich obmedzený (prístup k internetu, dostupnosť zdrojov v konkrétnej vednej disciplíne a pod.).

Za dôležité charakteristiky elektronických informačných zdrojov niektorí považujú ľahkú vyhľadateľnosť a dostupnosť, aktuálnosť a možnosť využívania prepojenia, no i častokrát okamžité získanie plného textu.

Situácia na Slovensku

Na Slovensku sa začala postupne vytvárať databáza elektronických informačných zdrojov, ktoré majú knižnice predplatené a prístupné. Jedná sa o *Elektronické zdroje v knižniciach SR*. Úlohou tohto katalógu je zvýšenie vzájomnej informovanosti jednotlivých knižníc v SR o sprístupňovaných elektronických informačných zdrojoch, zabezpečuje prehľad o e-zdrojoch na Slovensku podľa tematických okruhov, umožňuje zlepšenie komunikácie medzi knižnicami, uľahčuje rozhodovanie pri budovaní fondov knižníc, umožňuje používateľom knižníc ľahšiu orientáciu v ponúkaných e-zdrojoch a ich miestnom, regionálnom i národnom rozložení a v konečnom dôsledku zviditeľňuje ponúkané služby jednotlivých knižníc (hlavne tých menších). Táto databáza elektronických informačných zdrojov je dostupná na www.infolib.sk – knižnícky portál pre knižničnú a informačnú teóriu a prax. Je to výborná pomôcka najmä pre referenčné služby, aby svojmu používateľovi vedeli odporučiť knižnicu, v ktorej majú predplatenú databázu z odboru, ktorý práve potrebuje a ona ju nemá. Pokiaľ sa vyskytuje konzorcionálny nákup, dozvie sa o všetkých knižniciach, ktoré majú konkrétnu databázu prístupnú na Slovensku.

Zaujímavá databáza e-zdrojov voľne prístupných na internete môže byť *INFORMPÉDIA*, encyklopédia sieťových informačných zdrojov upozorňujúca na kvalitné bezplatné e-zdroje využiteľné knihovníkmi a informačnými pracovníkmi, používateľmi knižníc i všetkými návštevníkmi internetu hľadajúcimi voľne prístupné informácie. Táto encyklopédia je dostupná na www.infolib.sk, a ponúka vyhľadávanie podľa názvu elektronického zdroja s možnosťou výberu z abecedného registra alebo zadaním kľúčového slova (prípadne jeho časti), predmetovej kategórie, zamerania s možnosťou výberu z abecedného registra alebo zadaním kľúčového slova (prípadne jeho časti), typu e-zdroja, elektronických dokumentov obsiahnutých v hľadanom e-zdroji, jazyka, producenta a rozsahu sprístupnenia obsahu.

Je to snaha o uskutočnenie základného prehľadu dostupnosti databáz na Slovensku, ako voľne prístupných, tak aj licencovaných. Tak sa knižnica môže ľahšie rozhodovať o nákupe elektronického informačného zdroja pre svojich používateľov. Elektronické informačné zdroje sú z pohľadu informačného pracovníka v knižnici vysokoodborné zdroje informácií, ktoré prinášajú pre potencionálnych používateľov, aby skvalitnili ich prácu a odbornosť.

Informovanosť je veľmi dôležitá. Hodnota informačného zdroja sa zvyšuje, pokiaľ o ňom ľudia vedia. Čo znižuje hodnotu elektronického zdroja, som sa už zmieňovala. Týka sa to nejednotnosti pomenovania informačných zdrojov a neochoty vzdelávania zo strany používateľa, neznalosť samotného obsahu zdroja a neznalosť vyhľadávania v ňom.

Čo pomôže?

Ako pomôcť zvýšiť kredit databázy ponúkanej v službách každej knižnice, ako pomôcť zvýšiť využiteľnosť databázy a ako „prinútiť“ používateľa naučiť sa pracovať s databázou? Kurzy a školenia, ktoré ponúka knižnica nemajú želaný efekt. Ani propagácia týchto služieb na informačných paneloch a informačných letákoch nestačí na to, aby sa zvýšila využiteľnosť.

V prvom rade by sa mal zorientovať v tejto obrovskej spleti databáz samotný knihovník, spoznať databázy, vedieť možnosti vyhľadávania a možnosti poskytnúť referencie k ďalším databázam. V prvom rade musí ovládať informačný zdroj knihovník, aby ho mohol prezentovať svojim používateľom, aby ho vedel „predať“. Samozrejme by nemala chýbať marketingová propagácia týchto služieb, ktorá je veľmi dôležitá.

Využívanie databázy je ako stavať dom. Je potrebné začať od základov, čo v tomto prípade predstavuje odborná verejnosť vedcov a učiteľov, ktorí keď pochopia, že databáza obsahuje dôležité informácie pre ich výskum a prácu, budú nútení používať tieto zdroje a postupne zistia ich vysokú odbornosť, rýchlosť získania plného textu a hlavne získania týchto informácií pohodlne z domu. Ak nie používať, tak aspoň využívať platené služby profesionálnych rešeršérov, ktorí môžu dostať relevantné informácie, často v plnom texte z odbornej databázy. Treba však podotknúť, že je rozdiel v rešerši, ktorú urobí knihovník - rešeršér a odborník - rešeršér. Na Slovensku zrejme ešte dlho potrvá, kým si knižnica bude môcť dovoliť odborníkov – rešeršérov z konkrétnej oblasti zamerania, čo vo svete v bežnej praxi už dávno funguje. No napriek tomu je potrebné využívať všetky možnosti, ktoré nám ponúka svet elektronických informačných zdrojov.

V prvom rade je potrebné, aby vedecká obec spoznala bohatý obsah ponúkaných databáz. Jednu možnosť vidím v práci priamo s vedcami a profesormi na univerzitách. Pokiaľ sa vedec vyhovára na nedostatok času, je potrebné, aby rešeršér prišiel priamo do vedeckej obce a predstavil databázy, ich bohatý obsah a možnosť vyhľadávania. Prečo teda nerozšíriť služby knižnice mimo jej múry. Je potrebné dostať priamo na stôl vedca túto dôležitú informáciu a potom ďalej s ním pracovať. Jednoducho už nestačí len čakať v knižnici, že vedeckí pracovníci ju navštívia. Momentálne možnosti predstavenia týchto databáz je hneď niekoľko: prostredníctvom *e-mailového* servera, *školení* priamo na univerzitách, pre knižnice v nemocniciach zorganizovať školenia priamo pre lekárov a zabezpečiť *vzdialený prístup* k databázam. V neposlednom rade je dôležité rokovanie s vedením jednotlivých univerzít presadiť *väčší počet vyučovacích hodín* v rámci semestra pre študentov prvého alebo druhého ročníka. Nemala by zaostávať ani práca s potenciálnymi študentmi na stredných školách v poslednom ročníku, čo podľa môjho názoru dosť absentuje.

Záver

Hodnota elektronických informačných zdrojov je vnímaná každým používateľom inak. Knižnica každý rok vynakladá obrovské finančné prostriedky na nákup drahých a odborných databáz, no to nestačí. Okrem toho musí vynaložiť obrovské množstvo energie na jej propagáciu, na jej existenciu, na jej obrovský a kvalitný obsah, na jej možnosti vyhľadávania. Je potrebné si uvedomiť, že nákupom drahého elektronického zdroja sa práca informačných pracovníkov v knižnici nekončí. Dôležitý je marketing bez ktorého sa elektronické informačné zdroje nezaobídu.

Hodnota elektronického zdroja z pohľadu používateľa je taká, ako mu je predložená samotnou knižnicou. Pokiaľ mu knižnica neposkytne relevantný zdroj, rýchle školenie rešeršovania a neukáže možnosti toho ktorého informačného zdroja, jeho hodnota je nulová, pretože používateľ nevie čo obsahuje a ako vyhľadávať. Zlé a nekvalitné rešeršovanie nezodpovie potrebe používateľa a tým pádom hodnota elektronického informačného zdroja je žiadna.

Hodnota vedeckých informačných zdrojov z pohľadu používateľa vzrastie, pokiaľ sa knižnica rozhodne vynaložiť úsilie aj na propagáciu samotného elektronického zdroja. Zatiaľ je e-zdroj v očiach študenta mnohokrát zbytočným produktom, ktorý je podľa jeho slov plne nahraditeľný voľne dostupnými zdrojmi na internete. Z pohľadu knihovníka je e-zdroj databázou vysoko odborných časopisov a kníh, ktoré majú svoju hodnotu a nemôžu sa v žiadnom prípade porovnávať s voľne prístupnými zdrojmi na internete.

Pokiaľ knižnica dokáže nakúpiť elektronický informačný zdroj, musí ho vedieť aj správne a efektívne využívať. Len tak sa hodnota elektronického informačného zdroja dokáže naplno využiť.

Bibliografické odkazy

1. MAJEROVÁ, Jarmila: Elektronické informačné zdroje a ich miesto v knižniciach budúcnosti: In: *ItLib. Informačné technológie a knižnice*. 2006, č. 3. Dostupné na internete: <http://www.cvtisr.sk/itlib/itlib063/majerova.htm>.
2. KAČÍN, Radovan: Jak uživatelé vnímají hodnotu vědeckých informačních zdrojů. Dostupné na internete: <http://www.inforum.cz/sbornik/2007/144/>
3. Elektronické informačné zdroje – vzťah používateľských a autorských preferencií. In: IKAROS, roč. 9, 2005, č. 9. (31.8.2005).
4. <http://www.infolib.sk>
5. <http://sk.wikipedia.org/>